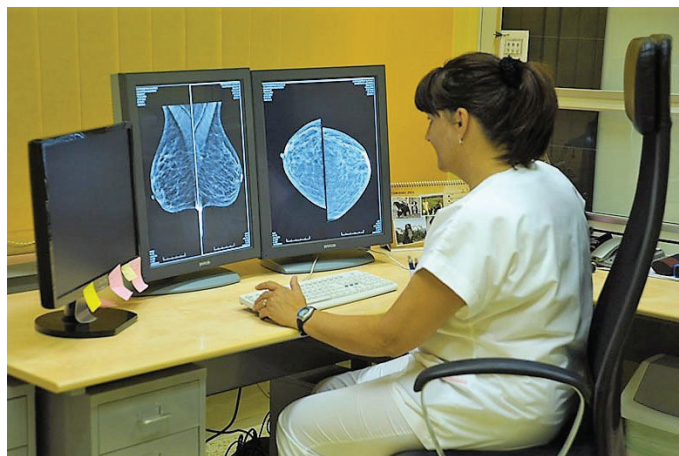

PRAVDA O MAMOGRAFICKÉM SCREENINGU

Rakovina prsu je nejčastějším zhoubným onemocněním žen ve vyspělých zemích Evropy a Ameriky. Ročně je diagnostikováno v České republice přes 7000 nových případů rakoviny prsu a naprostá většina žen se uzdraví. U většiny nových onemocnění je nádor objeven v časném stádiu, což usnadňuje léčbu. Za včasný záchyt tohoto nádorového onemocnění můžeme poděkovat mamografickému screeningu, který v České republice existuje již více než 15 let. Přesto ale existuje mnoho žen, které rakovinu prsu ignorují a na prevenci nechodí vůbec. Některé ženy jsou bohužel zvláště v poslední době ovlivněny nevědeckými články, které zpochybňují přínos mamografie pro včasný záchyt rakoviny prsu a nabádají k náhradě mamografického vyšetření jinými metodami, které ale bohužel k včasnému odhalení nádorového onemocnění nevedou. Rozhodla jsem se ve stručnosti reagovat na nejčastější dotazy žen, se kterými se jako vedoucí lékař screeningového centra (MAMMACENTRUM Olomouc) setkávám v denní praxi.

Je mamografie nebezpečná? Může mamografický screening napomáhat vzniku rakoviny prsu?

Dávka rentgenového záření, kterou žena obdrží při mamografickém vyšetření je minimální, nevede ke vzniku nádorového onemocnění, stejnou dávkou záření jako při mamografii obdržíte za 10 dní z přírodního pozadí. Benefit včasného záchytu nádoru při mamografii je vědecky podložený v mnoha studiích a naprosto vyvažuje jakékoliv riziko. K tomuto závěru dospěla i Iniciativa Evropské komise k rakovině prsu, která k problematice mamografie vydala pro evropské státy stanovisko a doporučení.

Lze mamografii nahradit ultrazvukovým nebo jiným vyšetřením?

Mamografie je jediné vyšetření, které vede k včasnému odhalení rakoviny prsu. Na mamografickém snímku je jedinečné to, že může zobrazit už přednádorové stavy a minimální nádory, které jsou ve svém vývoji na samém začátku a nezakládají v těle metastázy. Mamografii u žen ve screeningovém věku (od 45 let) nelze nahradit ultrazvukovým vyšetřením, to je vhodné pouze v některých případech jako doplňující vyšetření k mamografii. Vůbec už nelze mamografii

nahradit metodami jako je termografie nebo MEIK (elektroimpedanční mamografie). Použití těchto vyšetřovacích metod může vést k zanedbání rakoviny prsu a ke zbytečnému úmrtí ženy.

Je nutný při mamografii krční límec na ochranu štítné žlázy před zářením?

U mamografie nehrozí žádná radiační zátěž štítné žlázy, takže se límce u mamografie nepoužívají. Při snímkování zubů je to něco jiného, tam je krční límec na ochranu štítné žlázy vhodný.

Může úraz prsu způsobit rakovinu prsu?

Úraz nikdy není původcem rakoviny. Často se však stane, že si žena náhodně po nějakém úrazu všimne, že v prsu něco má, a přisuzuje to pak poranění prsu.

Může žena v těhotenství a při kojení onemocnět rakovinou prsu?

Bohužel i v graviditě a při kojení dítěte můžete rakovinou prsu onemocnět, ačkoliv kojení má jednoznačně ochranný vliv na prs a čím déle žena kojí a čím má více dětí, tak tím více si snižuje do budoucna riziko vzniku rakoviny prsu. Takže pokud si žena během gravidity či laktace nahmatá bulku v prsu, je vhodné přijít na vyšetření. Místo mamografie se u mladých žen v těhotenství a při kojení používá vyšetření ultrazvukem.

Mohou ženy se silikonovými implantáty absolvovat mamografické vyšetření?

I ženy se silikonovými implantáty se účastní mamografického screeningu. Implantát není ohrožený při mamografii prasknutím, je zhotovený tak, aby stlačení prsu při mamografii vydržel.

Poškozuje stlačení prsu při mamografii prs a může vyvolat rakovinu?

Stlačení (komprese) prsu je sekundová záležitost, není příjemná, ale není tak bolestivá, aby byla důvodem k odmítnutí vyšetření. Stlačení při mamografii prsní tkáň v žádném případě nepoškozují a vůbec už nevede ke vzniku rakoviny prsu. Prs je velmi odolným orgánem, který i po velkých úrazech (př. autohavárie) se velmi dobře zhojí.

Může používání deodorantů a antiperspirantů způsobit rakovinu prsu?

Tento mýtus vznikl pravděpodobně na základě jedné malé britské studie, kdy vědci našli ve vzorku dvacetí rakovinových tkání stopy parabenu, což je konzervační látka používaná v kosmetice a obsažená i v deodorantech. Výzkumy ale zjistily, že malé množství parabenů, které se do těla uvolňuje při používání antiperspirantů, je v těle za účasti enzymů a podkožních tukových buněk poměrně rychle odbouráváno a vznik rakoviny prsu nevyvolává.